

U 55/2013 vp

**Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (EASA-
asetuksen muuttaminen)**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 11 päivänä kesäkuuta 2013 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EY) N:o 216/2008 muutta-

misesta lentopaikkojen, ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen osalta (EASA-asetuksen muuttaminen) sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2013

Liikenneministeri *Merja Kyllönen*

Hallitusneuvos Maija Ahokas

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

MUISTIO

EU/2013/1169

KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI ASETUKSEN (EY) N:o 216/2008 MUUTTAMISESTA LENTOPAikkojen, ILMALIIKENTEEN HALLINNAN JA LENNONVARMISTUSPALVELUJEN OSALTA (COM(2013) 409 FINAL)**1 Tausta**

Euroopan komissio antoi 11 päivänä kesäkuuta 2013 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EY) N:o 216/2008 muuttamisesta lentopaikkojen, ilmaliikenteen hallinnan ja lennonvarmistuspalvelujen osalta (EASA-asetuksen muuttaminen) (COM(2013) 409 final). Ehdotuksen oikeusperusta on SEUT 100 artiklan 2 kohta.

EASalla on keskeinen rooli EU:n lentoliikennepolitiikassa, ja sen tavoitteena on saavuttaa korkea ja yhtenäinen taso ilmailun turvallisuudessa. Vuonna 2009 EASAn tehtäviä laajennettiin uusiin turvallisuusnäkökohtiin, jotka liittyvät ilmaliikenteen hallintaan ja lentopaikkoihin. Tämä viraston tehtävien laajentaminen johti tiettyihin päällekkäisyyksiin SES-lainsäädännön ja EASA-asetuksen välillä. Ehdotuksessa on myös huomioitu SES-asetuksen uudelleenlaadintaa koskeva komission ehdotus (COM(2013) 410 final) ja siitä aiheutuvat muun muassa asetuksessa käytettyjä termejä koskevat päivitystarpeet.

2 Pääasiallinen sisältö

Ehdotuksen tarkoituksena on poistaa SES- ja EASA-asetusten päällekkäisyydet ja selkeyttää ja yksinkertaistaa siten SES- ja EASA-aloitetta koskevien lainsäädäntökehysten välistä rajanvetoa. Lisäksi ehdotuksella on tarkoitus varmistaa selkeä työnjako komission, EASAn ja Eurocontrolin välillä. Komissio keskittyy taloudelliseen ja tekniseen sääntelyyn, EASA toimii komission apuna teknisten sääntöjen laadinnassa ja valvonnassa ja

Eurocontrol keskittyy operatiivisiin tehtäviin erityisesti verkon hallinnoijan ominaisuudessa.

Asetukseen ehdotetaan tehtäväksi useita painoteknisiä ja toimituksellisia tarkistuksia sekä joitakin tekstiin jääneiden virheiden tai vanhentuneiden kohtien korjauksia. Asetukseen esitetään myös lisättäväksi Lissabonin sopimuksen mukaisesti säännökset komission oikeudesta säätää tietyistä asioista delegoiduilla säädöksillä tai täytäntöönpanosäädöksillä.

Ehdotuksessa esitetään, että EASA-asetukseen lisätään vakiosäännökset, jotka perustuvat Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission heinäkuussa 2012 EU:n erillisvirastoista antamaan yhteiseen julkilausumaan ja komission julkilausuman täytäntöönpanoa koskevaan etenemissuunnitelmaan. Nämä vakiosäännökset koskevat muun muassa viraston hallintoneuvoston kokoonpanoa (komissiolle kaksi edustajaa aiemman yhden sijaan), hallintoneuvoston jäsenten toimikautta (lyhennetään neljään vuoteen aiemman viiden vuoden sijaan), hallintoneuvoston äänestyskäytäntöjä (pääasialliseksi menettelyksi päätöksenteko yksinkertaisella enemmistöllä aiemman kahden kolmasosan enemmistön sijaan), hallintoneuvostoa avustavan johtokunnan perustamista (siirtyminen kaksipuolaiseen hallintorakenteeseen) sekä pääjohtajien ja varapääjohtajien nimittämistä sekä viraston vuosittaisia ja monivuotisia työohjelmia ja taloushallintoa. Samalla viraston nimi esitetään muutettavaksi muotoon Euroopan unionin ilmailuvirasto (European Union Agency for Aviation, EAA).

Soveltamisala (1 artikla)

Ehdotuksessa asetuksen soveltamisalaa esitetään muutettavaksi siten, että puolustusvoimien valvonnassa ja käytössä olevat lentopaikat tai niiden osat sekä laitteet, henkilöstö ja organisaatiot taikka ilmaliikenteen hallinta tai lennonvarmistuspalvelut kuuluvat EU-sääntöjen piiriin, jos yli puolet sen palvelimesta liikenteestä lennetään GAT-sääntöjen (yleisen ilmaliikenteen säännöt) mukaisesti. Muutoksella poistetaan epäjohtonmukaisuus, joka on johtunut EASA-asetuksen ja SES-asetusten (EY) N:o 549 – 552/2004 soveltamisalojen eroista.

Tavoitteet (2 artikla)

Ehdotuksessa korostetaan sitä, että ilmaliikenteen hallintaa ja lennonvarmistuspalveluja on käsiteltävä samoin kuin muita lentoliikennesääntelyn aloja. EASAn tukiessa komissiota teknisten sääntöjen laadinnassa sen on samalla otettava huomioon tasapainoinen lähestymistapa eri toimintojen sääntelyyn niiden erityispiirteiden, hyväksyttävien turvallisuustasojen ja käyttäjien määrittelyn riskihierarkian perusteella, jotta voidaan varmistaa ilmailun kattava ja koordinoitu kehittäminen.

Vakuutukset (koko asetus 3 artiklasta eteenpäin)

Ehdotuksessa mukautetaan EASA-asetuksen tekstiä vastaamaan asetuksessa (EY) N:o 1108/2009 säädettyä mahdollisuutta, että tiettyjen lentotiedotuspalvelujen tarjoaja voi itse antaa vakuutuksen sertifiointin hankkimisen sijaan. EASA-asetuksessa esitetään muutettavaksi kaikkia niitä kohtia, joissa sertifiointi mainitaan.

Määritelmät (3 artikla) sekä ilmaliikenteen hallinta ja lennonvarmistuspalvelut (8 b artikla)

EASA-asetuksessa käytettyjä määritelmiä esitetään yhdenmukaistettavaksi SES-lainsäädännössä käytettyjen määritelmien kanssa.

3 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde toissijaisuusperiaatteen

Ehdotuksen oikeusperusta on SEUT 100 artiklan 2 kohta. Ehdotus hyväksytään SEUT 294 artiklan mukaisessa tavallisessa lainsäätämismenettelyssä, jossa neuvosto ja Euroopan parlamentti päättävät asetuksen antamisesta yhdessä. Neuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä.

Valtioneuvoston näkemyksen mukaan ehdotuksen oikeusperusta on asianmukainen, ja ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen.

4 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeusvelvoitteisiin

Ehdotukseen ei sisälly säännöksiä, joilla olisi olennainen liityntä perustuslakiin (731/1999) tai Suomea sitoviin perus- ja ihmisoikeusvelvoitteisiin.

5 Ehdotuksen vaikutukset

Ehdotuksen pääasiallinen tarkoitus on poistaa EASA-asetuksen ja SES-asetuksen välisiä päällekkäisyyksiä ja selkeyttää komission, EASAn ja Eurocontrolin välistä työnjakoa. Ehdotuksella ei siten katsota olevan taloudellisia eikä ympäristövaikutuksia. Sillä ei myöskään ole merkittäviä vaikutuksia kansallisten viranomaisten toimintaan eikä kansalliseen lainsäädäntöön lukuun ottamatta mahdollisia viraston nimen muuttumisesta aiheutuvia teknisiä päivitystarpeita.

Delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä koskevien valtuutussäännösten osalta on huolehdittava komission toimivallan asianmukaisesta rajaamisesta, jotta jäsenvaltioille ja Euroopan parlamentille kuuluvaa lainsäädäntövaltaa ilmailuasioissa ei tosiasiallisesti siirry komissiolle.

6 Ahvenanmaan toimivalta

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 14 kohdan mukaan valtakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat il-

mailua. Asetusehdotus kuuluu siten valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

7 Ehdotuksen kansallinen käsittely ja käsittely Euroopan unionissa

Ehdotus valtioneuvoston kirjelmäksi on ollut liikennejaoston (EU 22) kirjallisessa menettelyssä 8.8.2013.

Ehdotuksen käsittely alkanee neuvoston ilmailutyöryhmässä syyskuussa 2013, ja sen käsittelyä jatkettaneen työryhmässä ainakin syksyn 2013 ajan. Euroopan parlamentin käsittelyaikataulusta ei ole vielä tietoa.

8 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pitää komission ehdotusta tarpeellisenä SES- ja EASA-asetusten päällekkäisyyksien poistamiseksi ja EASAA ja SES-aloitetta koskevien lainsäädäntökehysten välisen rajanvedon selkeyttämiseksi. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan ehdotus on myös tarpeellinen komission, EASAn ja Eurocontrolin välisen tehtävänjaon selkeyttämiseksi. Valtioneuvosto katsoo, että ehdotuksen oikeusperusta on asianmukainen ja että ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen.

Ehdotukseen sisältyy useita säännöksiä, joissa esitetään, että komissiolle annettaisiin toimivalta antaa delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä asetukseen sisältyvien säännösten yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi jäsenvaltioissa. Valtioneuvosto katsoo, että mainitut säännökset ovat pääasiassa tarkoituksenmukaisia ja tarpeellisia. Säännösten tarkemmassa muotoilussa tulee kuitenkin varmistaa, että toimivallan siirtoa koskevat säännökset ovat selkeitä ja komissiolle siirrettävä toimivalta on asianmukaisesti rajattu.

Valtioneuvosto pitää yleisesti kannatettavana, että EASA-asetukseen lisätään Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission heinäkuussa 2012 EU:n erillisvirastoista antamaan yhteiseen julkilausumaan ja komission julkilausuman täytäntöönpanoa koskevaan etenemissuunnitelmaan perustuvat vakiosäännökset. Valtioneuvosto pitää myös perusteltuna viraston nimen muuttamista edellä mainitun julkilausuman mukaisesti Euroopan unionin ilmailuvirastoksi. Säännökset on kuitenkin pyrittävä muotoilemaan viraston ja ilmailualan erityispiirteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Erityisesti hallinto-neuvoston avuksi perustettavan johtokunnan osalta valtioneuvosto katsoo, että johtokunnan tulisi vakiosäännösten mukaisesti lisätä tehokkuutta, eikä sen tulisi johtaa hallinnon monimutkaistumiseen.